MKB-ROUTE IN HET HBO

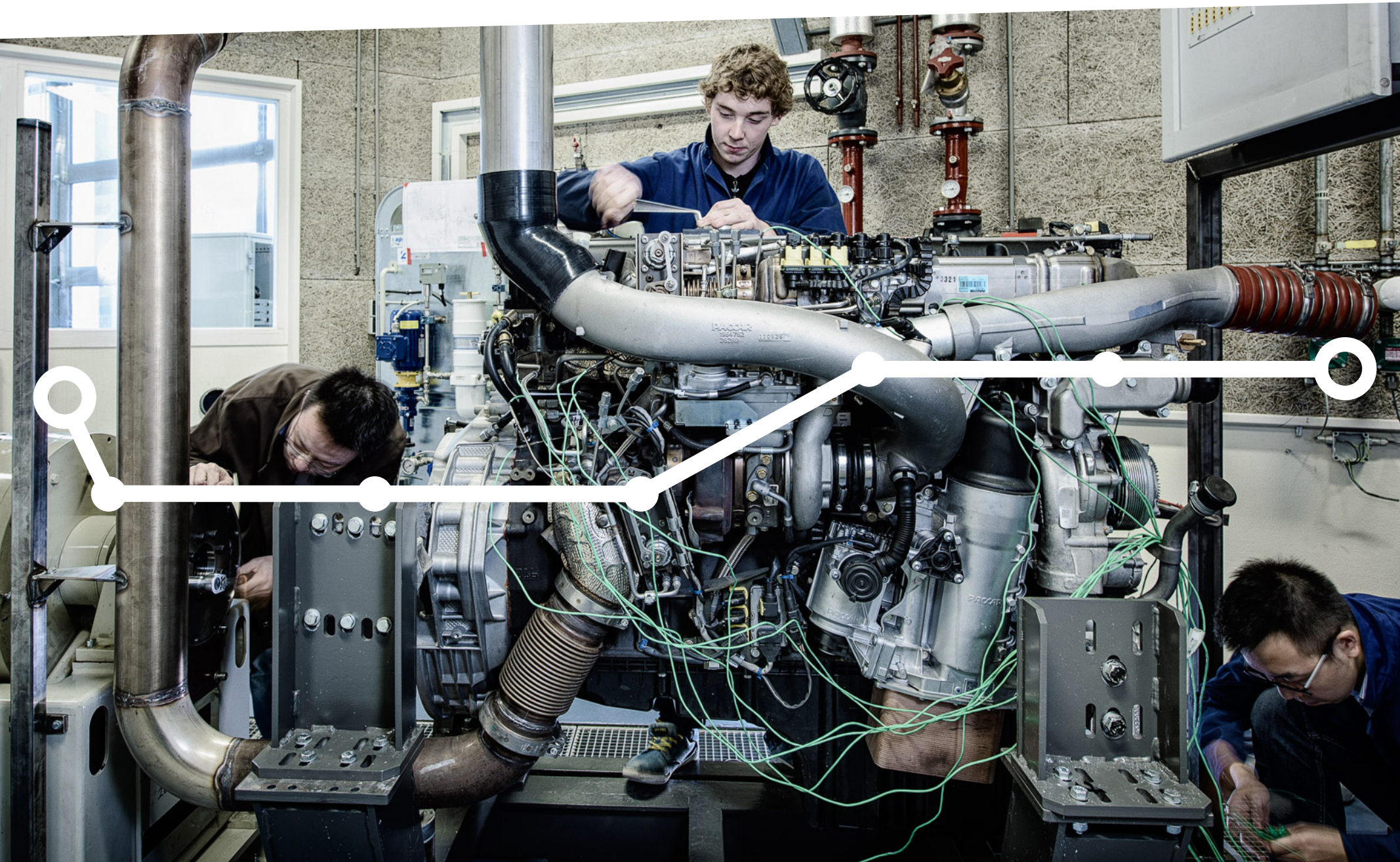

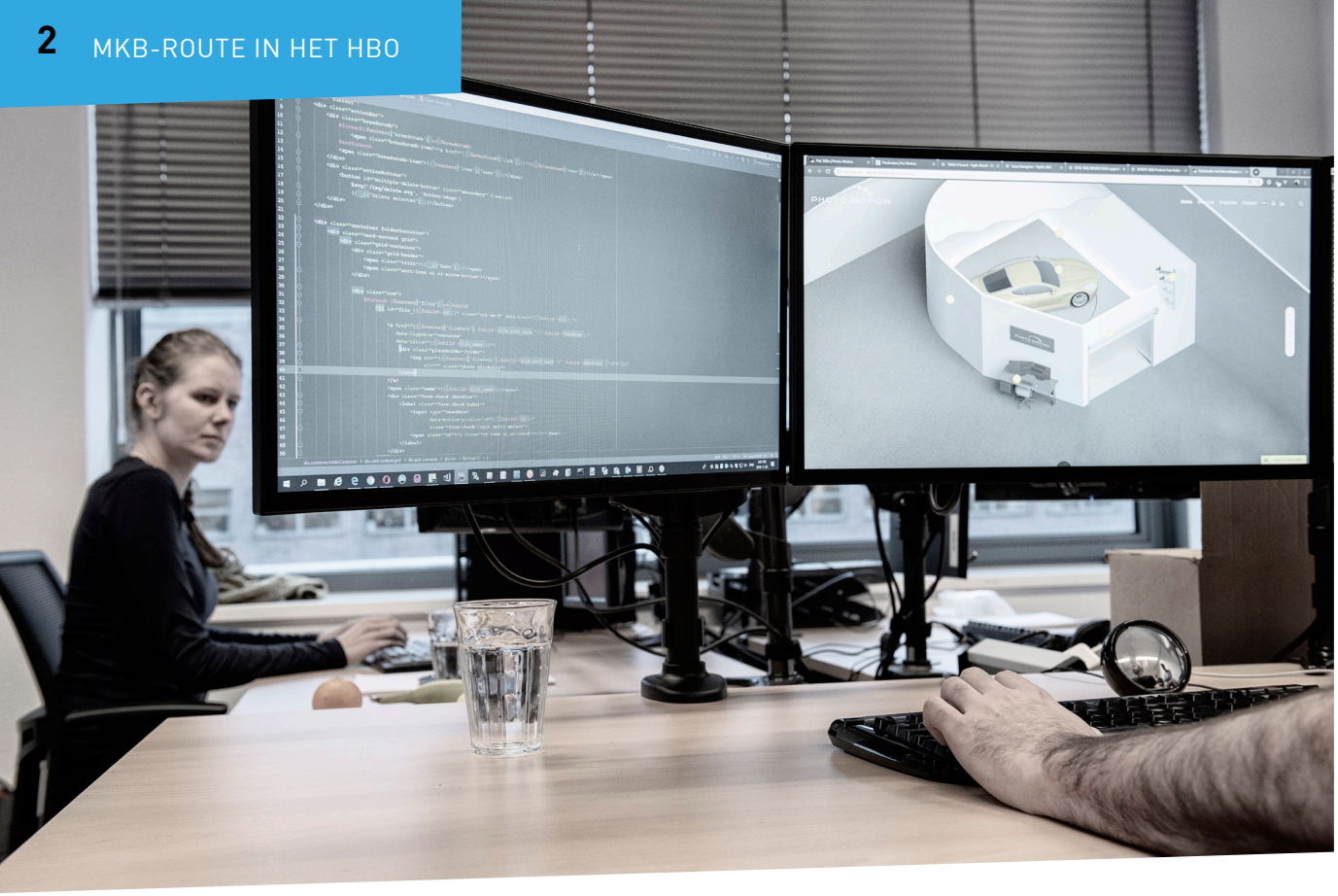

Dit is de Mkb-route in het hbo

Een 'Mkb-route in het hbo' betreft een opleiding AD of Bachelor waarin leren en werken tegelijkertijd plaatsvinden en met elkaar verbonden zijn. Uitgangspunt is dat de student werkzaam is in het Mkb en dat deze werkplek de basis en belangrijkste leeromgeving is, waar het 'schoolse' leren omheen wordt vormgegeven. Bedrijven krijgen zo de kans om hun kennispositie te verbeteren en te laten zien dat het Mkb een aantrekkelijke leer- en werkomgeving is. Onderwijsinstellingen vergroten hiermee hun werkgeversnetwerk, iets wat helpt om opleidingen actueel te houden. Studenten kunnen werkervaring opdoen in het Mkb en werken en leren combineren. En werkenden kunnen via een dergelijke hbo-opleiding hun arbeidsmarktpositie verbeteren.

Van zeven...

Een aantal hogescholen en branches, die Mkb--routes in het hbo als wenselijke ontwikkeling zien, zijn al gestart met het ontwikkelen van dergelijke opleidingstrajecten. Zeven daarvan doen als pilot mee aan het programma 'Mkb--route in het hbo'. Dat betekent dat zij voor de doorontwikkeling van hun route maatwerkondersteuning krijgen van het programmateam en dat zij gedurende dat proces kennis en ervaringen uitwisselen in een landelijk leernetwerk met de andere pilots. Samen ontwikkelen de pilotpartners bovendien een onderzoeksagenda. Wat is nodig om zo'n route succesvol en duurzaam op te zetten? Wanneer is er sprake van een goede businesscase? En hoe kunnen we de studenten optimaal begeleiden?
Doel is om zo zicht te krijgen op de succesfactoren voor Mkb-routes in het hbo en op basis daarvan tevens een 'handreiking/roadmap' te creëren om hogescholen en branches die een (opleiding met een) Mkb-route in het hbo willen gaan opzetten op het juiste spoor te zetten.

...naar 20 pilots

Het is de ambitie om het aantal Mkb-routes in het hbo in de periode 2021 tot en met 2023 uit te breiden, door te ontwikkelen en te versterken. De ambitie van het programma is uiteindelijk uitbreiding van het aantal betrokken hogescholen, en uitbreiding van het aantal sectoren met 'Mkb-routes in het hbo' naar 20 pilots in verschillende sectoren.
In een programmaplan is beschreven hoe 'Mkb-routes in het hbo' in 2021 tot en met 2023 worden uitgebreid, doorontwikkeld en versterkt. Voor 2021 zijn hiervoor middelen beschikbaar gesteld door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Voor 2022 en 2023 wordt samen met deelnemende partijen gezocht naar financiële middelen om het programma duurzaam in te bedden. De uitvoering en coördinatie van alle activiteiten is in handen van het Platform Talent voor Technologie (PTvT).

Meer weten?

Op de website www.mkbrouteinhbo.nl is informatie te vinden over het landelijke programma, de pilots en de partners. Tevens worden hier relevante kennis en good practices gedeeld.

Ook voor ná Corona

Sinds maart 2020 hebben we te maken met de Coronacrisis. De verwachting is dat de vraag van Mkb-bedrijven in technische sectoren naar hooggeschoold personeel desondanks hoog blijft. Daarnaast kan het overschot van personeel in andere sectoren wellicht benut worden als een (nieuwe) doelgroep voor zij-instroom of doorstroom vanuit het mbo. Juist na de crisis is een blijvende impuls voor werkend leren in hbo (mét leerarbeidscontract), met nauwe samenwerking tussen Mkb en hogescholen wat betreft de inhoud en inrichting van het onderwijs zeer noodzakelijk. De 'Mkb-route in het hbo' is zo een hele belangrijke route om zij-instromers op een goede manier in te laten stromen.

Zij doen mee!

Op dit moment zijn de volgende branches betrokken bij de ontwikkeling van 7 Mkb-routes in het hbo-pilots:

- Bouwend Nederland
- Transport&Logistiek Nederland (TLN)
- Bovag, Metaalunie (met OBM Oost, OBM Midden-Nederland)
- TechniekNederland (met WijTechniek)
- NLDigital.

Dit gaan we doen

Het voornaamste doel van het landelijk meerjarig programma is de doorontwikkeling, versterking en uitbreiding van de 'Mkb-route in het hbo' tot een gangbare, erkende en bekende waardevolle opleiding.
Daarbij horen de volgende activiteiten:

- Maatwerkondersteuning van pilots;
- Vormgeven van Landelijk (leer)netwerk;
- Branches en andere organisaties benaderen voor een duurzaam aanbod van 'Mkb-routes in het hbo' in diverse sectoren;
- Opzetten van een onderzoeksagenda ingegeven door monitoring van de pilots, kwantitatief en kwalitatief onderzoek
- Ontwikkelen van een roadmap/handreiking voor nieuwe deelnemers;
- Inventariseren van kansrijke politieke ontwikkelingen en sturen op perspectiefrijk toekomstig beleid.

Bron: Onderzoeksrapport 'Skills voor de toekomst in de Metaal en Metalektro", Panteia

Dáárom Mkb-route in het hbo

"Nog te vaak geldt het beroepsonderwijs als eindstation: de student gaat tijdens of na de studie aan de slag bij een bedrijf, waarna vooral de werkgever verder verantwoordelijk is voor de ontwikkeling van werknemers. Het contact met de student stokt vaak zodra deze de opleiding verlaat. Het gevolg is dat beroepsgeschoolden minder geneigd zijn om door te leren; zij krijgen deze verwachting immers niet mee.
Dit is echter erg belangrijk, aangezien de werkpraktijk voortdurend en vaak snel verandert.
Voor het beroepsonderwijs is het echter een lastige taak om dit zelf aan te pakken: de vraag vanuit werkgevers is divers en het bekostigingsmodel van het beroepsonderwijs is weinig flexibel. Voor de inrichting van een beroepsonderwijs gericht op een leven lang ontwikkelen is (verdere) samenwerking tussen onderwijs en het bedrijfsleven daarom essentieel. Het beroepsonderwijs moet investeren in levenlang ontwikkelen en werkgevers kunnen helpen de benodigde flexibiliteit af te bakenen en deze ook (blijven) helpen bekostigen. Voor het beroepsonderwijs biedt dat kansen om een meer divers en toekomstgericht onderwijsaanbod te ontwikkelen."

Politiek de wind mee

Vooralsnog lijkt het erop dat het programma 'Mkb-route in het hbo' politiek en beleidsmatig gezien de wind mee heeft. Recent zijn er immers twee moties aangenomen in de Tweede Kamer die hieraan bijdragen: de eerste betreft een leerbanenoffensief in het hbo, de andere het versterken van de landelijke samenwerking tussen hoger onderwijs en de branches (motie 828 en 831, 18 februari 2020). Daarnaast is de 'Mkb-route in het hbo' in het rapport 'Ongekend Talent' van de brede maatschappelijke heroverwegingen (april 2020) expliciet genoemd.

Dit zijn de 7 pilots

1
Avans Hogeschool en Stichting BouwTalent Zuid (i.s.m. Bouwend Nederland) | HBO BSC Bouwkunde en Civiele Techniek

Avans Hogeschool en Stichting BouwTalent regio Zuid bieden al meer dan vijftien jaar twee duale hbo-bachelor opleidingen aan, voor Bouwkunde en Civiele Techniek. Studenten kunnen in vier jaar tijd via werkend leren en theoretisch onderwijs hun diploma behalen; deels op school, deels bij een leerwerkbedrijf. 'Wat' een student moet kennen en kunnen, bepalen de partners in de vorm van zogeheten 'leeruitkomsten'. 'Hoe' de student dat doet, bepaalt hij/zij deels zelf en is per persoon verschillend. Met de bachelors richten de instellingen zich op net afgestudeerde mbo'ers, havisten, werkenden in het mbo en hbo zij- instromers.

2
Hogeschool van Amsterdam en NLdigital | AD Cybersecurity en Software Development

De Hogeschool van Amsterdam en NLdigital nemen deel aan de pilot 'Mkb-route in het hbo' met de opleidingen Cybersecurity en Software Development. Deze programma's worden aangeboden aan reguliere studenten die in twee jaar tijd een Associate Degree (AD) kunnen halen. De opleidingen zijn bedoeld voor leerlingen met een vooropleiding mbo, havo of vwo. De HvA wil deze pilot gebruiken om te verkennen of een publiek-private samenwerking met het Mkb mogelijk is. Insteek is vervolgens om samen de onderwijsinhoud bijdetijds te maken en te houden. Doel is uiteindelijk te komen tot een verkort traject (AD) waarin leren en werken gecombineerd worden, waar vakmanschap centraal staat en waarbij deelnemers een volwaardig diploma kunnen behalen.

3

Hogeschool Fontys, BOVAG, Koninklijk Nederlands Vervoer enTransport en Logistiek Nederland | Mobiliteit

De pilot Mobiliteit van Fontys Hogescholen Bedrijfsmanagement, Educatie & Techniek (BEnT), de BOVAG, Koninklijk Nederlands Vervoer en Transport en Logistiek Nederland richt zich op de grote mobiliteitsvraagstukken in de samenleving. Idee is een duaal leren traject te ontwikkelen, dat gericht is op (jonge) studenten en werkenden (met name MBO-4 en Havo) met als eindresultaat een diploma Associate Degree (AD) of Bachelor.
Fontys BEnT is al begonnen met de marktverkenning voor deze opleiding. Nut en noodzaak van de opleiding worden breed onderschreven door het Mkb in de sector. Een 'Mkb-route in het HBO' biedt dus perspectief, voor de opleiding, het bedrijfsleven en studenten.

4

Hogeschool Arnhem, Hogeschool Rotterdam en Hogeschool Windesheim i.s.m. Transport en Logistiek Nederland | Traineeship Logistiek

In veel vacatures van het Mkb wordt een steeds hoger opleidingsniveau gevraagd. De complexere klantvraag, technologische ontwikkelingen en maatschappelijke vraagstukken vragen om op- en omscholing van (nieuwe) medewerkers. De Hogeschool Arnhem, Hogeschool Rotterdam, Hogeschool Windesheim en Transport & Logistiek Nederland verwachten dat het 'Traineeship Logistiek', een pilot die opleidt tot een Associate Degree- diploma (AD), uitkomst biedt in de vervoerssector.
Het pilotplan voor deze 'Mkb-route in het hbo' voorziet in de inrichting van een praktijkgerichte opleiding op niveau-5 volgens een werk-leer constructie. Idee is dat mbo-4 leerlingen zo drempelloos richting het hbo-diploma opgeleid worden. Dit maakt het zowel voor studenten als voor werkgevers interessant om een langdurige relatie met elkaar aan te gaan en het verloop in de sector terug te dringen.

5

Hogeschool Utrecht, ROC Midden Nederland, Hogeschool Windesheim, Deltion College i.s.m. OBM Oost en OBM Midden Nederland, Koninklijke Metaalunie | HBO Doorstroomtraject Metaal

Met de pilot 'HBO Doorstroomtraject Metaal' wordt een doorlopende leerlijn gecreëerd naar niveau 5: HBO Associate Degree (AD). Doel van deze nieuwe duale opleiding is om mensen in een leerwerktraject op te leiden tot een hoger abstractieniveau. In de pilot werken het OpleidingsBedrijf Metaal, de Koninklijke Metaalunie, Hogeschool Windesheim, Hogeschool Utrecht, ROC Midden Nederland, Deltion College en ROC Midden Nederland aan de realisatie van deze nieuwe opleiding. Tot de doelgroep van de nieuwe opleiding worden béta opgeleide havisten, praktische opgeleide tl-studenten, uitvallers in het hbo en werknemers met ambitie gerekend.

6
Wij Techniek en Techniek Nederland | Technische Installatiebranche

Werkgeversorganisatie Techniek Nederland en Wij Techniek, het ontwikkelfonds van de installatiebranche, voorzien een kwalitatief en kwantitatief tekort aan arbeidskrachten in de technische installatiesector. Gezien de toenemende complexiteit van het vak is het belangrijk om te investeren in hbo-geschoold personeel. De organisaties zijn hiervoor in gesprek met diverse hogescholen. Er is nog geen pilot vastgesteld, maar de installatiebranche blijft wel aangesloten bij deze 'Mkb-route in het hbo'.

7
Saxion Parttime School, Stichting Pioneering, Bouwend Nederland en Stichting Bouwtalent Oost | Ad Bouwkunde

Saxion Parttime School verzorgt de Associate Degree (AD) Bouwkunde, een tweejarige hbo--deeltijdstudie, waarbij studenten werken en leren combineren. Deze AD bestaat al enkele jaren. Doel is om via de pilot MKB-route in het HBO de bedrijfsbegeleiding van de studenten door mkb-werkgevers te optimaliseren. Dit moet leiden tot meer studiesucces voor de studenten, omdat zij hierdoor werken en leren beter kunnen combineren. De partners hopen ook op betere samenwerking en dat innovatie zo sneller het mkb bereikt. De pilot richt zich op jongeren die reeds een baan hebben in de sector, maar nog geen duidelijk beeld hebben van het werkveld of/en hun kennis willen verdiepen. Het gaat in de meeste gevallen om mbo'ers op niveau 4 en havisten.

Leven Lang Ontwik-kelen

De pilots van het programma 'Mkb-route in het hbo' zetten ook in op een Leven Lang Ontwikkelen (LLO). Op verzoek van de ministeries van EZK, OCW en SZW gaan de diverse Hogescholen die meedoen samen met het bedrijfsleven het vraagstuk rondom LLO via maatwerk voor de klant zo optimaal mogelijk integreren in hun pilots. Dit doen zij door middel van een uitdaging die zij daarvoor zijn aangegaan. Een bijdrage aan het LLO kan immers leiden tot het extra benutten van talenten van medewerkers en daardoor kansen op groei en herstel van de economie na de coronacrisis.

Dit is de Raad van Advies

De Raad van Advies denkt mee over de grote lijnen van het programma en adviseert het programmateam over de verbetering en uitbreiding hiervan.
De raad van advies bestaat uit:

- Jacco Vonhof
  (Voorzitter van Mkb-Nederland)
- Focco Vijselaar
  (Directeur Generaal Bedrijfsleven en Innovatie van het ministerie van EZK)
- Marcelis Boereboom
  (Directeur Generaal HO&S van het ministerie van OCW)
- Maurice Limmen
  (voorzitter van de Vereniging Hogescholen)

Dit is het programmateam

Het programmateam van 'Mkb-route in het hbo' bestaat uit de volgende personen:

- VNO-NCW/MKB-NL: Gertrud van Erp
- Ministerie van EZK: Amanda Thakoerdin
- Ministerie van OCW: Patrick Leushuis
- PTvT: Leonie Blom (projectleiding) en Pilar Lammerts (ondersteuning)

Het programmateam draagt zorg voor integrale onderlinge afstemming en het tijdig realiseren van de activiteiten van het programmaplan.